

OPETUS- JA VARHAISKASVATUSPALVELUT

5.4. Resurssiviisas li -tiekartta

Tavoitteena:

1. Ei ilmastopäästöjä – kunta toimii hiilineutraalisti eikä tuota ilmastomuutosta aiheuttavia kasvihuonepäästöjä.
2. Ei jätettä – kunta toimii kiertotaloudessa, jossa materiaalit kiertävät eikä jätettä synny.
3. Ei ylikulutusta – kunnassa kulutetaan luonnonvaroja maapallon kantokyvyn rajoissa.

Energiantuotanto ja kulutus

- Fossiiliton ja hiilineutraali sähkön- ja lämmöntuotanto
- Energian säästäminen kotitalouksissa, julkisella sektorilla ja yrityksissä
- Energiatehokkuus. Tilatehokkuus.

lin tavoitetila 2050

- uusiutuva energia on halvin vaihtoehto kaikkiin tarpeisiin
- suurten energiamäärien teknisesti ja taloudellisesti kannattava varastointi lissä laajasti käytössä
- uudet rakennukset tuottavat vähintään käyttämänsä energian
- lilaakso on uusiutuvan energian globaali yritystoiminnan keskittymä

Toimialue	Toimenpiteet	Tavoite	Vuoden 2023 mittari
Koko kunta	Energian säästäminen		- toimitilojen kulutusseuranta
Opetus- ja varhaiskasvatus	Energian tuotanto ja kulutus paikallisesti tasapainossa Tilat tehokkaassa käytössä	Tilojen ja materiaalien optimoitu ja energiatehokas käyttö.	- energiankulutuksen seuranta yksiköittäin - opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmissa yksilöllisiä tavoitteita - tilojen käyttöaste päiväkodeissa ja kouluissa

Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne

- Älykäs, uusiutuvilla polttoaineilla toimiva liikenne
- Turvallisen, terveellisen ja kestäväen liikkumisen mahdollista yhdyskuntarakenne

lin tavoitetila 2050

- Liikenne on halvinta uusiutuvista luonnonvaroista valmistetuilla polttoaineilla
- lissä on käytössä uudet edulliset vähäpäästöisten ajoneuvojen haltijamallit
- lissä on säilynyt monimuotoista luontoympäristöä ja lähivirkistysalueita

Toimialue	Toimenpiteet	Tavoite	Vuoden 2023 mittari
Koko kunta	Sähköautojen käyttö työajoissa		- sähköautoilla ajatut kilometrit

Kulutus ja materiaalikierrät

- Neitseellisten raaka-aineiden kulutus kestäväää ja kierrätysmateriaalien käyttö maksimoitu. Uudelleenkäyttö ja uusiokäyttö otettu huomioon jo tuotesuunnittelussa.
- Uudet kulutusmallit kotitalouksissa ja julkisessa taloudessa; tuotepalvelut, yhteisomistaminen, vuokraus ja lainaus

lin tavoitetila 2050

- *Resurssiviisauden ja teollisen ekologian esimerkkialue*

Toimialue	Toimenpiteet	Tavoite	Vuoden 2023 mittari
Koko kunta	Sähköinen kokousjärjestelmä käytössä kaikissa luottamuselimissä		- tulosteiden määrä - postimaksujen määrä
Opetus- ja varhaiskasvatus	Yhteishankinnat / kierrättäminen koulujen ja päiväkotien materiaalihankinnoissa, olemassa olevien materiaalien hyödyntäminen	Kierrätyksen ja kiertotalouden edistäminen. Kiertotalouteen perehtyminen, kestävän kulutuksen tavoitteiden oppiminen	- kierrättämällä hankittujen tavaroiden arvo euroissa - säästöt euroissa - Kierrätysteemaiset tapahtumat, Kiertokaareen tutustumiset

Ruoan tuotanto ja kulutus

- Yhden maapallon rajoissa tuotettu ja kulutettu ruoka luo hyvinvointia, terveyttä ja taloudellista kasvua

lin tavoitetila 2050

- *li on keskeinen toimija pohjoissuomalaisen ruokatuotannon renkaassa etenkin kalan osalta*
- *lissä tuotettujen ja kulutettujen elintarvikkeiden hiili- ja vesijalanjälki huipputasoa*

Toimialue	Toimenpiteet	Tavoite	Vuoden 2019 mittari
-----------	--------------	---------	---------------------

Veden käyttö ja luonnonvedet

- Puhtaat luontovedet, kestävä vedenkulutus, ravinteiden talteenotto ja kierrätys

lin tavoitetila 2050

- *lin jokien biologinen ja kemiallinen tila vastaava kuin 1950*
- *li tunnetaan puhtaiden vesien antimista*

Toimialue	Toimenpiteet	Tavoite	Vuoden 2023 mittari
Koko kunta			Vedenkulutus

Hyvinvoinnin strategiset kärjet / painopistealueet

lin kuntastrategia 2030:

LUPAUS 9 / Kehitämme sekä kyliä että keskustan asuinalueita nykyaikaisin välinein. MITEN? / Mahdollistamme alueen erityispiirteistä ja voimavaroista kumpuavat palvelut ja kehitämme niitä yhdessä asukkaiden kanssa hyödyntäen yhteisöllisiä ratkaisuja. Keskittyen ensisijaisesti lakisääteisiin palveluihin suoraan liittymättömiin, arkea parantaviin kokeiluihin.

LUPAUS 10 / Vahvistamme iiläisten nuorten tervettä itsetuntoa. MITEN? / Lupaamme, että seuraavan 2 vuoden aikana lihin tulee lisää sellaisia nuorten kanssa suunniteltuja tiloja, joissa saa viettää aikaa arkisin ja viikonloppuisin, ulkona ja sisällä, talvella ja kesällä.

LUPAUS 11 / Sujuvoitamme iiläisten ruuhkavuosia elävien ihmisten elämää. MITEN? / Etsimme tapoja tukea ihmisiä elämään arvojensa mukaista elämää yhteisöllisesti, etsien ratkaisuja myös koko kylä kasvattaa -periaatteen mukaisista kokeiluista.

LUPAUS 12 / Rakennamme kaikkiin iiläisiin yhteisöihin ja yhteisöjen välille vielä voimakkaampaa ryhmähenkeä ja yhteisöllisyyttä. MITEN? / Rakennamme toimintakulttuurin, jossa arvostetaan rohkeutta ja hallittua riskinottoja, ja jossa ei pelätä epäonnistua. Kuntana

tuemme yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä osallistavan budjetoinnin, toiminta-avustusten ja muun tuen avulla

Toimialue	Toimenpiteet	Tavoite	Mittari
Opetus- ja Varhaiskasvatus	Innostuksen lisääminen arkiliikuntaan ja lähiympäristöt tutuksi liikkumalla (liikuntaa lähiympäristöissä, luontoliikuntaa). Edistetään lasten harrastusmahdollisuuksia ja perheiden hyvinvointiin liittyviä asioita. Yhteistyössä varhaiskasvatuspalvelut, vapaa-aika- ja hyvinvointipalvelut, iiläiset urheiluseurat sekä terveys- ja neuvolapalvelut. Henkilöstön, lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan ja edistetään Hyvinvoiva kasvuyhteisö – prosessilla (HYKY). Varhaiskasvatuksen ja opetuksen henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen lisäämällä tunne- ja vuorovaikutusosaamista ja taitoja (työntekijät ja esimiehet). Jokainen yksikkö tekee suunnitelman henkilöstön ja toimintaympäristön hyvinvoinnin edistämiseksi työpaikalla. Poikkeusolojen vaikutuksia hyvinvointiin ja siihen vaikuttaviin tekijöihin arvioidaan jatkuvasti ja pyritään ennakoimalla, varautumalla, suunnitelmilla ja toimenpiteillä vaikuttamaan sekä henkilöstön että lasten ja oppilaiden terveyteen. Lapsi –ja ennakkoarvioinnin käyttö opetus- ja varhaiskasvatuspalveluissa (esimerkiksi päiväkotia suunniteltaessa, muussa palveluverkossa koskevassa päätöksenteossa, toiminnan arvioinnissa ja uusien toimintamuotojen kehittämisessä). Kaikissa yksiköissä tehdään työsuunnitelmien yhteydessä työyhteisön hyvinvointiin tähtäävä suunnitelma. Lisäksi hyvinvointia kehitetään yhteisöllisen oppilashuollon, kunnan LAPE – ryhmän ja oppilashuollon ohjausryhmän suunnitelmissa. Lasten ja nuorten osallisuuden edistäminen.	Hyvinvoivan kasvuyhteisön prosessin toteutuminen suunnitellusti vuoden 2022 aikana. Henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen. Lapsivaikutusten arvioinnin toteuttaminen vuoden 2023 aikana. Yhteisöllisen oppilashuollon tavoitteiden ja suunnitelmien toteutuminen. Yksikkökohtaisesti asetettujen, hyvinvointia edistävien toimenpiteiden toteutuminen ja vaikutusten arviointi. Lapsen ja nuoret kiinnittyvät positiivisella tavalla kotiympäristöönsä, kasvu- ja oppimisyhteisöönsä, harrastuksiinsa sekä iiläiseen elämäntapaan.	Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöinä hyödynnetään aktiivisesti lähiliikuntapaikkoja ja lähiluontoa. Sairauspoissaolojen määrä. Poikkeusolojen vaikutusten arviointi. Toteutuneiden Eva-Lava-arviointien määrä Suunnitelmien ja toteutuksen arviointi. Lapsi- ja oppilasraatien toiminta. Kouluterveyskyselyn mittarit. Hyvinvointikyselyjen mittarit.